

[Transcript] Forklart / Trump i retten: Derfor er det annerledes nå

På et luxuriøst baderomm i Fløretag står kasser på kasser med papirer.
Mellom Marumor, Gull og Dusjforeng har Donald Trump ulovlig oppevart dokumenter om USA's største hemligheter.
Informasjon om USA's atomvapen, svakheter og allierter.
All related to his handling of classified documents after leaving office.
They included some of the highest levels of classification that protects the nation's secrets.
This is the first time in American history that a former president has been criminally indicted by the Department of Justice.
Donald Trump er tiltalt på hele 37 punkter.
Det er to ting som fremstår som helt reppener i den tiltalen.
Du hører på forklart fra Aftenposten en podcast der vi forklarer deg en nyhet hver dag.
I dag om hva Trump er tiltalt for, hvor alvorlig saken mot ham er og hva som likevel kan være positivt for ham.
Jeg heter Sundes Øhold og det er tårstag 15. juni.
Det vi ser fra tilgaden er at første har de fått tak i lydoptak fra Donald Trump.
Han er da på den golfklubben som han er i New Jersey og der han bor om sommerne.
Kjetel Hansen er journalist i Aftenposten og veldig snart USA-korespondent.
Han har hele tiden sagt at han hadde afgradert dokumentene.
At det kunne han gjøre som president.
Hvis han bare tenkte på å gjøre det, så kunne han gjøre det.
Men i opptaket så visste han at dokumentene er hemmelig steppligt.
Han sablet nå at as president, I could have declassified it, now I can't.
Det andre det skriver seg da fra en samtale han hatt med sin egen advokat.
Den advokaten han skulle på et land tidspunkt i denne prosessen så skulle han gå gjennom disse pappeskene en gang til.
Og se om det var noe flere papirer der som var stemplet hemmelig.
Og der har vi der referat fra det møte som vår advokaten har leset i en lydoptak på sin egen telefon.
Og hvor han da sier bra hva Trumps ha i dette møte.
Og der hinter Trump ganske sterkt om at det kanskje bør forsvinne noe dokumenter under veis.
Flere ganger i samtalen så skryter han av hvor god advokat, tillerutningsmester Hilary Clinton, hadde frem slettet alle e-postene hennes.
Det er en sånn mappe med dokumenter som han skal sende tilbake til FBI, har just disse på det mange.
Og når han viser Trump denne mappen så skal da Trump ha vist bevegelse med henne hvor dennapper ut dokumenter fra mappen.
Denne saken startet i januar 2021.
Da skulle Trump flytte ut av det vitehus og overlater det til den nye presidenten Joe Biden.
Hundrevis av hemmelig stemplede dokumenter ble fraktet ut ulovlig.
Og i etter tid har det kommet frem at Trump personlig var involvert i denne flyttingen.
Etter hvert oppdager riksarkevet at dokumentene er borte.
De får noen tilbake, men ikke alle.
Og så kommer august 2022.
To carry out this week's FBI search of former president Donald Trump's Florida home.
Questions are swirling after the FBI searched former president Donald Trump.

[Transcript] Forklart / Trump i retten: Derfor er det annerledes nå

That's just one of the bombshells contained in the federal search warrant for top secret documents that Mr. Trump allegedly stashed away at his Florida mansion when he left office.

Trump's hus i Florida randsakes av politiet, og de finner 102 graderte dokumenter.

Og det er dette han og man møter retten for.

Donald Trump har tiltalt på 37 punkter i denne federale straffesaken.

Han tok med seg dokumenter fra det vithuset.

Han flyttet ut. Mange av disse var graderte dokumenter.

Altså de var stemplet gjennom en for hemlig, strengt, hemlig, for rolig.

Så har han tiltalt for å forsøke å sabotere etterforskningen av dette.

Og forsøk å forhindre at de ble leverter bak til myndighetene.

Men hva vet vi om dokumentene? Hva var inne i boxene?

Vi vet at det var en god del som har stemplet strengt hemlig, eller top secret, som dette er på engelsk.

Dette er også østegraderingen.

Her snakker vi om varslags militærstyrke USA her.

Det er blant annet en angreppsplan mot et annet land.

Medierapporter tilser at det handler om Iran.

Tiltaten ser at disse og slikke dokumenter kan bare være i, så kan det skade nasjonen sikkert.

Og hvis du nå tenker at dette vert har blitt veldig mange rettsaker mot Trump, så tar du ikke helt feil.

Trump har blitt stilt for riksrett to ganger som president.

Og det er ikke en vanlig rettsak med advokater og dommere.

Men en prosess der folkevolkter avgjør om presidenten skal fjernes eller ikke.

Og så er det noen rettsaker.

I vår havnetann i en vålteksak, der han ble dømt for ærikrenkelser.

I tillegg er Trump tiltalt i en straffesak for mulig brudd på lover om valgkampstøtte, fordi så kalt i hysjpengene til Pornostjernen står med Daniels.

Den saken handler egentlig om det lurte i med regnskaper, og den er berammet til mars neste år.

Kjetel, kan det komme mer på Trump?

Ja, det er også flere straffesaker på vei.

Det er han samme etterforsker i den straffesaken som begynte nå.

Han etterforsker også Trumps rolle i stormingen av kongressen.

Den skjedde i januar 2021.

Og så er det anklager om innblåning i valg i Georgia.

Der er den storjuri som etterforsker det.

Det var en veldig spesiell hendelse, fordi Trump ringte i hodet til valgchefen i Georgia, og banet må finne 11.708 i stemmer som var hva han trengte for å vinne den delstaten.

Så det er etterforsker som det er brudd på valglovene der.

Hva er det viktigste som skiller denne rettsaken om dokumentene fra de andre rettsakene?

Når det gjelder forskjellen på denne og de andre som får noe finst tiltaler, så er dette en federal straffesak.

Det er USA som synes de stortemang som står bak.

Det er FBI som etterforsker.

I straffesak som en heng, så er det liksom Gussens Champions League.

Det er alvorrussaken. Det er spionasjelovende til USA som den tidligere presidenten etterforskes for. Så dette er jurister som vet hva de gjør.

De har ført slike saker før,

og de vil ikke ta ut tiltaler før de er ganske sikre på at de har en forholdsvis vantett sak.

Særlig ikke i en sak hvor en tillertpresident er en tiltaler.

Hva risikerer Trump med denne tiltalen?

Det risikerer fengselstraf.

31 av tiltalerbongtene handler om spionloven,

og hvert av dem kan gi tiårs fengsel.

Fyra av dem handler om måtearbeiding av resveisene, altså sabotering av etterforskningen.

Her kan han få 20 år for hvert av dem.

Hvis vi legger dette sammen, blir det 400 år.

Etter 13 år som pilot, hoppet Kristine Lørang bokstavelig tallet inne.

Fulgte grunde drømmen og startet bastuppedriften Kuk Oslo,

og i dag kan hun skilte med 9 bastur og 32 ansatte.

Reinskap er ikke det jeg er best på, så for meg er det opplagt at vi skal hjelpe her.

Vi har en regnskapsfører som forstår vår bransje,

og de hjelper oss å ta i bruk automatiseringen og alle de smarte løsningene

som finnes i regnskapsprogrammet TripleTex.

Vi har brukt TripleTex sin oppstart, og kan genuint anbefale det til andre.

Nå kan du prøve det veldig fleksible regnskapsprogrammet

TripleTex gratis i 14 dager på TripleTex enn nå gratis.

Tilbake i Florida ransaker politiet et hus.

Her finner de hundrevis av graderte dokumenter,

og flere av dem var stemplet Top Secret.

Høres det kjent ut?

Det er bare det at det er ikke Trump.

Han heter Robert Burtjen og bor i Florida,

og han har en lang karrierebakseig,

som har vært i flere år.

Han har en lang karrierebakseig, som offiserer.

I denne jobben fikk han tilgang på veldig mange graderte papirer.

En del av disse dokumentene tog han med seg hjem,

og lagde det til en bord i oppkjørselsen.

Grunnen til at vi forteller om denne rettsaken,

er at det kan ha en del å si for hvordan det vil gå med Trump.

Alle forbrytelser og rettsaker er litt ulike,

men den er litt sammenliggbar med Trumps sak.

Den har noenlunde antallikt hemmelig dokumenter.

Dette skjedde jo bare for den ukeskiden,

og da fikk han sin dom på tre års fengsel.

Da visste det akkurat også til annen restpraksis,

og det visste at snittet i andre saker som kunne ligge på den

var ca. 4 års fengsel.

Kjedel, vet vi hvorfor han tok disse dokumentene?

Ja, det har jo vært det store misdere i det.

Hvis man så på tiltallen, så virker det som at det var veldig viktig for ham at dette var hans personlige ting,

og han ville ikke engang at advokatene hans skulle gå gjennom det.

Når han holdt tale for tilhengere nå natt til onsdag, så sa han også noen om det selv.

Da sa han at dette var hans personlige ting,

og det er i disse esken som lå det klær og skog,

og det lå avisutklipp og presseklipp,

og masset tusenvis av bilder fra tiden hans individhus.

Så han så på dette som personlig mindre,

og det var hans personlige ting som han kunne gjøre som han selv ville med.

Han sier han er uskyldig.

Det ser mørkt ut for Trump.

En sterk sak og en lignende rettsak som enten med dem kan føre til at han faktisk havner i fengelskjell.

Men det er to ting som likevel ser bra ut for Trump.

Det ene er jo dommerende i denne saken, Eileen Cannon.

Hun ble for tre år siden utnømt av nettopp Donald Trump.

Hun har før vært veldig på hans parti.

En tidlig del av denne saken kom opp i fjord,

så var hun veldig på parti med hans avakater.

Hun fikk da korreks fra angedamere over seg,

men hun klarte å få saken utsatt og satt på pause i noen måneder.

Da fikk ikke etterforskerne lov å titte på disse graderte papirene en lang stund.

Det andre lyspunktet for Trump, det kan være Jürgen.

Florida er blitt en veldig mye mer replikansk stat de siste årene.

Trump har veldig mange tilhengere der.

Og hans forsvar, de trenger bare å få en av 12 medlemmer i Jürgen, til å tvile på akteratetsak.

Og da blir det ikke Trump.

Samtidig som rettsaket pågår, så skjer det en annen kamp utanfor rettsalen.

Volkkampen om å bli Republikanernes presidentkandidats.

Lenge har Trump holdt på uten konkurranse,

men nå har flere kastet seg inn i volkkampen.

Men igjen, Trump er fortsatt populær.

Alt tyder så langt på at dette er fordel for Donald Trump.

Hvertfall så lenge han skal slåss mot andre i partiet om å bli presidentkandidat.

Bare nå den siste juken så har Trump blitt enda mer populær blant Republikanske velgere.

Han hadde 55 prosent sløttet blant det med forrige juken, nå er han 59.

Men når det blir volkkampen mot Joe Biden, så er det ikke sikkert det går så bra for ham.

For vanlige velger i mitten så kan han tenke i hvem skal vi velge.

Han skigler i gamle, eller han som hele tiden skaber drama i tiltallepoksten.

[Transcript] Forklart / Trump i retten: Derfor er det annerledes nå

Eller kanskje til med da er straffet dumt.

Når vet vi hvordan det kommer til å gå med Trump?

Det er spørsmålet litt.

Det kan hende at det kommer en dom med denne saken før denne primære volkampen begynner til vinteren.

Denne domstolen i flere, det er en så kalt hurtigdomstol.

Men ting tar ofte lenge.

Når vi vet hvordan det kommer til å gå med Trump?

Det spørres litt.

Det kan hende at det kommer en dom med denne saken før denne primære volkampen begynner til vinteren.

Men ting tar ofte lengere tid den man tror, og det finnes en del muligheter for at Trumps team kan halve tiden.

Kanskje får vi en dom allerede i år, men kanskje enda mer sannsynlig så skjer det neste år.

Du har rørt en podcast fra Aftenposten.

Det var journalist Kjetil Hansen som tok deg gjennom tiltallene mot Donald Trump.

Denne episoden er laget av produsent Anders Weberg og Ola Veggesevik og meg i Sundene Søyhol.

Resten av forklart er Philip A. Johannesborg og Jenny Fjælland.

Lydene du hørte er fra Nyhetsberået AP, C-Span, Donald Trumps Facebook, og Nyhetskanalene ABC News, CBS News, Financial Times, NBC, PBS og CNBC.

Angrepp 2020 i fjord kunne ha vært avverget.

Til slutt vil dette trolig påvirke krigen og særlig Ukrainas planer.

Den norske kronen ligger nå på intravenøsbehandling. Den er ekstremt svekket. Den har det fært rett og slett.

Hver dag forklarer vi en nyhetssak for deg, så du slipper å lese igjen om alle nettavisene selv.

Og det skal vi også gjøre i hele sommer.

Mens andre har ferie, så fortsetter forklart med to episoder i uken gjennom hele sommeren.

Og det gjør vi fra 19. juni og ut i juli.

Alle episodene er fortsatt helt gratis.

Og følg oss gjerne i Spotify eller der du hører på podcast, så får du alltid vite når en ny episode er ute.

God sommer!